

Wprowadzenie

W dniu 16.10.2020 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Nowelizacja KPC 2019 – pierwsze doświadczenia, refleksje, postulaty” o profilu studencko-doktoranckim, organizowana przez Koło Naukowe Prawa Procesowego WPiA UW działające pod opieką naukową pracowników Katedry Postępowania Cywilnego. Tematem przewodnim wydarzenia były dokonane w latach 2019–2020 obszerne zmiany (w tym zwłaszcza wprowadzone ustawą z 4.07.2019 r.), które w istotny sposób wpłynęły na kształt prawa procesowego i funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych. Nowelizacje wielu konstrukcji i przepisów Kodeksu postępowania cywilnego budzą z jednej strony oczekiwania i nadzieje, z drugiej powodują dezorientację, niepewność i skłaniają do krytycznej refleksji. W środowisku prawniczym toczy się dyskusja, czy można im nadać miano reformy postępowania cywilnego.

Ze względów pandemicznych wydarzenie odbyło się w formie hybrydowej – w sposób stacjonarny przeprowadzono panel ekspercki, a pozostałe cztery panele tematyczne miały charakter zdalny. Wprowadzający charakter miała dyskusja ekspertów: dr. Marcina Ciemińskiego, dr. hab. Marcina Dziurdy, dr. Stanisława Sołtysika oraz dr. hab. Tadeusza Zembrzuskiego w roli moderatora. Poszczególne panele tematyczne moderowali: prof. dr hab. Łukasz Błaszczak (Uniwersytet Wrocławski), prof. ALK dr hab. Joanna Studzińska (Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie),

prof. USz dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska (Uniwersytet Szczeciński) oraz dr hab. Joanna Bodio (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Wygłoszono wiele interesujących referatów – tezy i wnioski zaprezentowało aż szesnastu młodych naukowców z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Łódzkiego. Konferencja dedykowana młodym procesualistom cywilnym cieszyła się dużym zainteresowaniem, z pewnością należy ją zaliczyć do bardzo udanych inicjatyw Koła Naukowego. Patronat nad wydarzeniem objęły Wydawnictwo Wolters Kluwer oraz portal prawniczy Prawo.pl.

Oddawana do rąk Czytelnika publikacja pokonferencyjna zawiera artykuły przygotowane samodzielnie przez grono studentów prawa i doktorantów, którzy zaprezentowali wyniki swoich badań w trakcie konferencji. Poszukiwano odpowiedzi na pytania o charakter, zakres, znaczenie i skutki dokonywanych modyfikacji oraz wprowadzenia nowych instytucji procesowych. W wielu wypadkach dostrzegano nieuniknioną kolizję powstającą na styku działań legislacyjnych ukierunkowanych na usprawnienie, przyspieszenie i zapewnienie efektywności postępowań sądowych oraz założeń mających na celu gwarantowanie i respektowanie podstawowych zasad postępowania cywilnego, w tym zwłaszcza prawa do rzetelnego procesu.

Poruszana tematyka jest zróżnicowana, aktualna, wywołuje wiele wątpliwości zarówno w doktrynie prawa procesowego, jak i w judykaturze, o czym świadczy chociażby liczba zagadnień prawnych trafiających w ostatnich miesiącach na wokandę SN. Czytelnik odnajdzie rozważania odnoszące się do problematyki właściwości sądu, planu rozprawy, postępowania dowodowego, przebiegu postępowania i rozstrzygania sporów sądowych, w tym uzasadniania orzeczeń. Liczne są uwagi poświęcone problematyce zaskarżania orzeczeń oraz dotyczące postępowań odrębnych, w tym nowo utworzonego ustawą z 13.02.2020 r. postępowania

w sprawach własności intelektualnej. Omawiane zagadnienia nie wyczerpują oczywiście zakresu nowelizacji, lecz dotyczą wielu istotnych zagadnień i sygnalizują istnienie problemów, przed których rozwiązaniem stają sędziowie oraz zawodowi pełnomocnicy, a także strony i uczestnicy toczących się postępowań sądowych.

Publikacja umożliwia wymianę poglądów młodych procesualistów oraz ich prezentację szerszemu gronu odbiorców. Dla niektórych Autorów jest to pierwsza okazja do usystematyzowania oraz konfrontacji zgromadzonej wiedzy z obserwacją praktyki i dokonujących się wokół przeobrażeń. Widoczne jest świeże spojrzenie na prawo procesowe, wolne od bagażu doświadczeń, przyzwyczajień czy uprzedzeń, a lektura może stanowić inspirację dla starszych i doświadczonych prawników. Złożone artykuły prezentują różne punkty widzenia i zapatrywania przedstawicieli wielu uniwersyteckich ośrodków akademickich w Polsce. Wyrażane poglądy, w szczególności w kwestiach kontrowersyjnych lub wywołujących rozbieżności w praktyce, są wyrazem indywidualnych zapatrywań Autorów.

Zachęcam do lektury opracowań zawartych w tym zbiorze, a także chcę podziękować wszystkim Autorom, którzy podjęli trud opracowania i złożenia artykułów. Można wyrazić nadzieję, że będą kontynuować przygodę naukową z prawem procesowym oraz śledzić i czynnie komentować, a w przyszłości być może także współtworzyć i wytyczać kierunki jego rozwoju. Oddzielne podziękowania należą się członkom Koła Naukowego Prawa Procesowego, w tym pani prezes Katarzynie Dudzie oraz panu wiceprezesowi Jakubowi Spiechowiczowi, których wysiłek, zaangażowanie i determinacja umożliwiły ukazanie się niniejszej publikacji.

prof. UW dr hab. Tadeusz Zembrzusi
Warszawa, marzec 2021 r.